

Élelmszerjegyek

Apám Vágner Géza István álnévre kiállított élelmszerjegyei 1944-ből.

Még 1944 nyarán rábeszéltek apámat, hogy térjünk ki. Az evangélikus egyháznál tudtak venni hamis papírokat, születési bizonyítványt. Ennek alapján lehetett bejelentkezni. Apám Vágner Géza István volt, anyja neve Stettberger Margit, én Veronika. A történethez tartozik, hogy a hamis papírokért nem fogadtak el pénzt, hanem tárgyakat kértek. Én főleg azokra emlékszem, amelyek engem érintettek, nevezetesen egy gramofon, amit a tizedik születésnapomra kaptam négy angol Linguaphon lemezzel és a biciklim. Apám holmija közül csak az írógépre emlékszem. Így aztán 1944-ben az egész család áttért a Deák téri evangélikus templomban. Anyám úgy fogta fel, hogy ez egy életmentő gesztus, ki törődik vele. Ő egy olyan magyar, aki zsidó. Különben volt svájci menlevelünk, volt spanyol is, svéd is, és folyamatban volt egy vatikáni menlevél is. De egyiket sem használtuk.

1944 novemberében lett egy lakáskulcsunk. Ez pedig úgy lett, hogy Dezső bácsi egyik fiának a keresztény felesége, Sárika rokona volt egy vezérezredesi rangban lévő katonaorvosnak, nádai Náday Lajosnak. A vezérezredes felesége Sárika nagynénje volt. A vezérezredes urat a hadsereggel vitték nyugatra, és vele ment a felesége. Nádayné odaadta a lakása kulcsát az unokahúgának, Sárikának, aki pedig odaadta nekünk. Egy nagy úri lakás volt a Királyi Pál utca 5--7-ben, az első emeleten. A továbbiakat ott vészeltük át. Akkor már megvoltak a papírjaink, mi voltunk az evangélikus Vágner család, aki Gyöngyösről menekült. Azért döntöttek a szüleim így, mert akkor Gyöngyösön már oroszok voltak, másrészt az volt az egyetlen vidéki város, amit ismertem. Nekem nem vettek papírt, de szerepeltem az ő papírjaikon. A nevem maradt Veronika, mert látták ugyan, hogy megbízható vagyok, de ha valaki elkiáltaná magát, és felkapnám a fejem, az lebukás lenne. Volt egy elképesztő véletlen. Amikor odaköltöztünk, kiderült, hogy nádai Náday Lajosné leánykori neve Wagner Mária. Csak ő dupla vével írta. A papírjaink szerint mi is Vágnerek voltunk, úgyhogy a házmesterhez úgy vonultunk be, hogy Mária az apám unokanővére. Itt viszonylag biztonságban éreztük magunkat.